

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра ПСИХОЛОГІЇ

На правах рукопису

РОЗГОН ОЛЕКСАНДР ГРИГОРОВИЧ
ФОРМУВАННЯ ВІКТИМОГЕННОЇ ПОВЕДІНКИ В УМОВАХ
СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Спеціальність 053 Психологія
(код) (назва спеціальності)

Освітня програма Психологія
(назва)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра

Науковий керівник:
Шевякова Олена Валеріївна,
кандидат психологічних наук

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол засідання кафедри

№ 6 від 01.02.2022

Завідувач кафедри

 Людмила ПРИСНЯКОВА
(підпис) (І'мя, ПРИЗВИЩЕ)

Дніпро, 2022

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра	<u>психології</u>
Освітній ступінь	<u>магістр</u>
Спеціальність	<u>053 психологія</u>
Освітня програма	<u>психологія</u>

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
психології

Людмила ПРИСНЯКОВА

(підпис)

«10».лютого.2022 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

РОЗГОН ОЛЕКСАНДР ГРИГОРОВИЧ

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

1. Тема роботи «Формування віктимогенної поведінки в
Умовах сучасного суспільства».

2. Науковий керівник Шевякова О.В.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання роботи на кафедру 14.02.2022р

4. Мета кваліфікаційної роботи Отримання кількісних проявів

віктимогенності особистості залежно від професійних особливостей.

5. Завдання випускної кваліфікаційної роботи

1. Проаналізувати літературні джерела та наукові дослідження, що присвячені поставленій проблемі.

присвячені поставленій проблемі.

2. Підбрати методи та методики дослідження, які адекватні предмету, об'єкту та меті дослідження.

3. Проведення емпіричного дослідження, обробка та аналіз отриманих результатів та виявлення груп осіб, які входять в зону ризику.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Шевякова О.В.	28.09.2021 р.	24.10.2021р.
Теоретичні розділи	Шевякова О.В.	15.10.2021 р.	27.12.2021р.
Емпіричний розділ	Шевякова О.В.	15.10.2021 р.	18.10.2021 р.
Аналіз та практичні рекомендації	Шевякова О.В.	9.11.2021 р.	9.11.2021 р.
Список використаних літературних	Шевякова О.В.	21.11.2021 р.	22.11.2021 р.
Підготовка доповіді та презентації	Шевякова О.В.	18.01.2022 р.	18.01.2022 р.
Подання кваліфікаційної роботи	Шевякова О.В. ^	14.02.2022 р.	14.02.2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

№ з\п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1.	Вступ	Жовтень 2021р.	виконано
2.	I та II Розділи	Грудень 2021р.	виконано
3.	III Розділ	Січень 2022р.	виконано
4	Робота в цілому	Лютий 2022р.	виконано

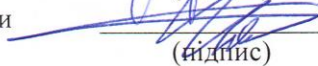
Науковий керівник

Олена ШЕВЧУКОВА

(підпис)

Здобувач вищої освіти

Олександр РОЗГОН

(підпис)

Дата видавання завдання 29.09.2021 р

РЕФЕРАТ

ФОРМУВАННЯ ВІКТИМОГЕННОЇ ПОВЕДІНКИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА, студент Розгон Олександр Еригорович

Актуальність дослідження обумовлена рядом обставин. Перебудова суспільства, приватизація майна змінює відносини на ринковому рівні. А це призводить до змін правових відносин, до криміналізації і злочинів у суспільстві. Аналізуючи еволюцію людського суспільства можна прийти до висновку, що злочинність або збільшувалася, або зменшувалася в залежності від стану суспільства, його соціальної, економічної, політичної стабільності або ж, навпаки, нестабільності. Саме останнє - соціальна нестабільність у суспільстві - викликає зростання злочинності. За один лише січень цього року в Україні було зафіксовано 148 044 кримінальних правопорушення. У той же час, в січні минулого року в було зареєстровано 42372. У деяких регіонах цей показник просто зашкалює. У Дніпропетровській області - 33,8%; Києві - 37,6%; в Херсонській області - 35,2%, у Миколаївській області - 29,4%. Сплеск злочинності завжди передують значним соціальним потрясінням будь-якого суспільства. І це наочно демонструє наша реальність. Злочинність - це параметр, за яким можна судити про стан суспільного організму.

В умовах економічних, політичних і соціальних перетворень, ускладнених наслідками світової фінансової кризи, посилюється криміналізація суспільних відносин, що істотно підвищує рівень злочинності. Шахрайство, як і будь-який інший злочин, - це в першу чергу вчинене винне суспільне небезпечне діяння, яке необхідно розглядати як цілісне явище, сформоване складною взаємодією обставин економічного, соціального, психологічного порядку". Таким чином, досліджуючи кримінологічну природу шахрайства, необхідно враховувати, що воно є об'єктом вивчення широкого кола галузей сучасної науки.

Проблема віктимності та віктимогенності є і досить актуальною, і досить дослідженою, і в той же час досить недослідженою, тому що до дослідження цієї проблеми приєдналися і психологи, і правознавці, і соціологи, і філософи. Цією проблемою в різні періоди займалися у різних аспектах слідувачі дослідники: Вандышев В.В., Долговой А.И., Ривман Д.В., Остроумов С.С. ТА ін.

Віктимна поведінка розуміється як сукупність властивостей людини, обумовлених комплексом соціальних і психологічних умов, що сприяють дезадаптивному стилю реагування суб'єкта, що приводить до шкоди для психічного здоров'я особливості. Віктимна поведінка - відхилення від норм безпечної поведінки, що реалізується в сукупності соціальних, психічних і моральних проявів.

Вивчення природи шахрайства, а так само умов, які сприяють його вчиненню, вивчення особистості шахрая і його жертви тісно переплітають кримінологію і віктимологію, оскільки проблема розглядається полярно.

Об'єктом дослідження є емоційна та поведінкова сфера особистості.

Предметом дослідження є особливості формування віктимогенності особистості.

Метою дослідження являється отримання кількісних проявів віктимогенності особистості залежно від професійних особливостей.

Гіпотеза : припущення про існування зв'язку між віковими і статевими особливостями та проявами віктимогенності особистості.

Завдання дослідження:

- проаналізувати літературні джерела та наукові дослідження, що присвячені поставленій проблемі;
- підбрати методи та методики дослідження, які адекватні предмету, об'єкту та меті дослідження;
- проведення емпіричного дослідження , обробка та аналіз отриманих результатів та виявлення груп осіб, які входять в зону ризику.

Методи дослідження:

У роботі були використані групи методів, в склад яких входять теоретичні, емпіричні та математико- статистичні методи.

Для виявлення індивідуальних психологічних особливостей віктимогенності особистості застосовані психодіагностичні методики дослідження.

Емпіричні:

1) Методика дослідження схильності до віктимної поведінки Андронікова О.О.

2) Характерологічний опитувальник Г. Шмішека.

3) Тест виявлення типу агресивності (опитувальник Л. Г. Почебут)

4) «Рівень суб'єктивного контролю» (РСК)

5) Опитувальник Гарбузова для виявлення домінуючого інстинкту.

6) Моделі поведінки у стресових ситуаціях (пікала SACS)

7) Методика « Визначення ступеню навіюваності »(автор О.П.Елісеев)

8) Методика діагностики самооцінки рівня тривожності Спілбергера – Ханіна

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n x_k, \text{ статистичні:}$$

- метод середніх величин.

Наукова новизна полягає у поглибленні уявлень про особливості формування віктимогенності у студентської молоді, а також у намаганні виявити індивідуально - типологічні особливості, які сприяють можливості ставати ініціатором злочину за допомогою залучення у емпіричне дослідження людей, які є злочинцями у сфері вчинення злочинів проти особистого майна. **Практичне значення** отриманих результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані робітниками МВС та психологами при розробці профілактичних застережних рекомендацій щодо антивіктимізації населення.

Методологічну основу дослідження складають основні принципи та засади психології, віктимології та кримінології (А.Маслоу, А.А Милтс, Г.С.Костюк, Ю.М. Антонян, А.И. Долговой, В.И. Полубинский, Л.В. Франк, Д.В Ривман, Б.Холыст, В.В.Вандышев та ін.).

Публікації:

1. Пріснякова Л. М., Разгон О. Спроба моделювання віктимності та віктимогенності у сучасному суспільстві .The 6 th International scientific and practical conference —Results of modern scientific research and development|| (August 22-24, 2021) Varca Academy Publishing, Madrid, Spain. 2021. 517 p(347-352).

2. Пріснякова Л. М., Разгон О. Індивідуально - типологічні особливості прояву віктимогенності особистості. 166 The 4th International scientific and practical conference “Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects” (September 25-27, 2021) MDPC Publishing, Berlin, Germany. 2021. 306 p.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані робітниками МВС та психологами при розробці профілактичних застережних рекомендацій щодо антивіктимізації населення.

Структура роботи : кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку літературних джерел та додатків.

Кваліфікаційно-випускна робота: 157 арк., 12 таблицями та 24 рисунками; вміщує 8 додатків

Ключові слова :віктимологія, віктимність, жертва, провокуюча поведінка, шахрайство, віктимогенні фактори, віктимний потенціал.

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. МЕХАНІЗМИ МАНІПУЛЮВАННЯ СВІДОМІСТЮ ЖЕРТВ.....	7
1.1. Загальна характеристика стану потерпілого від шахрайства	7
1.2. Психологічний аналіз загальної схеми шахрайської операції	14
1.3. Поведінка шахраїв різної спеціалізації	20
1.4. Схема шахрайської операції та особливості поведінки шахраїв - «юридичних осіб»	35
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ ВІКТИМОГЕННОЇ ПОВЕДІНКИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	51
2.1. Віктимологія та віктимність. Віктимологічні особливості.....	51
2.2. Вплив економічних, соціальних, та психологічних чинників на формування особистості.....	58
2.2. Вплив економічних, соціальних, та психологічних чинників на формування особистості.....	58
2.2. Вплив економічних, соціальних, та психологічних чинників на формування особистості.....	58
2.2. Вплив економічних, соціальних, та психологічних чинників на формування особистості.....	58
2.2. Вплив економічних, соціальних, та психологічних чинників на формування особистості.....	58
2.2. Вплив економічних, соціальних, та психологічних чинників на формування особистості.....	58
РОЗДІЛ 3. ІНДИВІДУАЛЬНО - ТИПОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ ВІКТИМОГЕННОСТІ ОСОБИСТОСТІ У МОЛОДІ.....	64
3.1. Методи та методики дослідження.....	64
3.2. Організація дослідження: характеристика бази та учасників емпіричного дослідження.....	72
3.3. Обробка та аналіз отриманих результатів.....	75
ВИСНОВКИ.....	111
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	115
ДОДАТКИ.....	122

ВСТУП

Дана випускна кваліфікаційна робота присвячена теоретичному та емпіричному аналізу формування віктимності та віктимогенності у студентської молоді. Віктимна поведінка розуміється нами як сукупність властивостей людини, обумовлених комплексом соціальних і психологічних умов, що сприяють дезадаптивному стилю реагування суб'єкта, що приводить до шкоди для його фізичного або емоційно - психічного здоров'я. Віктимна поведінка - відхилення від норм безпечної поведінки, що реалізуються в сукупності соціальних, психічних і моральних проявів.

Актуальність дослідження обумовлена рядом обставин. Перебудова суспільства, приватизація майна змінює відносини на ринковому рівні. А це призводить до змін правових відносин, до криміналізації і злочинів у суспільстві. Аналізуючи еволюцію людського суспільства можна прийти до висновку, що злочинність або збільшувалася, або зменшувалася в залежності від стану суспільства, його соціальної, економічної, політичної стабільності або ж, навпаки, нестабільності. Саме останнє - соціальна нестабільність у суспільстві - викликає зростання злочинності. За один лише січень цього року в Україні було зафіксовано 148 044 кримінальних правопорушення. У той же час, в січні минулого року в було зареєстровано 42372. У деяких регіонах цей показник просто зашкалює. У Дніпропетровській області - 33,8%; Києві - 37,6%; в Херсонській області - 35,2%, у Миколаївській області - 29,4%. Сплеск злочинності завжди передують значним соціальним потрясінням

будь-якого суспільства . І це наочно демонструє наша реальність . Злочинність - це параметр, за яким можна судити про стан суспільного організму .

В умовах економічних, політичних і соціальних перетворень, ускладнених наслідками світової фінансової кризи, посилюється криміналізація суспільних відносин, що істотно підвищує рівень злочинності. Шахрайство, як і будь-який інший злочин, - це в першу чергу вчинене винне суспільне небезпечне діяння, яке необхідно розглядати як цілісне явище, сформоване складною взаємодією обставин економічного , соціального , психологічного порядку " . Таким чином, досліджуючи кримінологічну природу шахрайства , необхідно враховувати, що воно є об'єктом вивчення широкого кола галузей сучасної науки.

Проблема віктимності та віктимогенності є і досить актуальною, і досить дослідженою, і в той же час досить недослідженою, тому що до дослідження цієї проблеми приєдналися і психологи, і правознавці, і соціологи, і філософи. Цією проблемою в різні періоди займалися у різних аспектах слідувачі дослідники: Вандышев В.В., Долговой А.И., Ривман Д.В., Остроумов С.С. ТА ін.

Віктимна поведінка розуміється як сукупність властивостей людини, обумовлених комплексом соціальних і психологічних умов, що сприяють дезадаптивному стилю реагування суб'єкта, що приводить до шкоди для психічного здоров'я особливості. Віктимна поведінка - відхилення від норм безпечної поведінки, що реалізується в сукупності соціальних, психічних і моральних проявів.

Вивчення природи шахрайства, а так само умов, які сприяють його вчиненню, вивчення особистості шахрая і його жертви тісно переплітають кримінологію і віктимологію, оскільки проблема розглядається полярно.

Об'єктом дослідження є емоційна та поведінкова сфера особистості.

Предметом дослідження є особливості формування віктимогенності особистості.

Метою дослідження являється отримання кількісних проявів віктимогенності особистості залежно від професійних особливостей.

Гіпотеза : припущення про існування зв'язку між віковими і статевими особливостями та проявами віктимогенності особистості.

Завдання дослідження:

- проаналізувати літературні джерела та наукові дослідження, що присвячені поставленій проблемі;
- підбрати методи та методики дослідження, які адекватні предмету, об'єкту та меті дослідження;
- проведення емпіричного дослідження , обробка та аналіз отриманих результатів та виявлення груп осіб, які входять в зону ризику.

Методи дослідження:

У роботі були використані групи методів, в склад яких входять теоретичні, емпіричні та математико- статистичні методи.

Для виявлення індивідуальних психологічних особливостей віктимогенності особистості застосовані психодіагностичні методики дослідження.

Емпіричні:

1) Методика дослідження схильності до віктимної поведінки Андронікова О.О.

2) Характерологічний опитувальник Г. Шмішека.

3) Тест виявлення типу агресивності (опитувальник Л. Г. Почебут)

4) «Рівень суб'єктивного контролю» (РСК)

5) Опитувальник Гарбузова для виявлення домінуючого інстинкту.

6) Моделі поведінки у стресових ситуаціях (пікала SACS)

7) Методика « Визначення ступеню навіюваності »(автор О.П.Елісеев)

8) Методика діагностики самооцінки рівня тривожності Спілбергера – Ханіна

Математико-статистичні:

- метод середніх величин.

Наукова новизна полягає у поглибленні уявлень про особливості формування віктимогенності у студентської молоді, а також у намаганні виявити індивідуально - типологічні особливості, які сприяють можливості ставати ініціатором злочину за допомогою залучення у емпіричне дослідження людей, які є злочинцями у сфері вчинення злочинів проти особистого майна. **Практичне значення** отриманих результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані робітниками МВС та психологами при розробці профілактичних застережних рекомендацій щодо антивіктимізації населення.

Методологічну основу дослідження складають основні принципи та засади психології, віктимології та кримінології (А.Маслоу, А.А Милтс, Г.С.Костюк, Ю.М. Антонян, А.И. Долговой, В.И. Полубинский, Л.В. Франк, Д.В Ривман, Б.Холыст, В.В.Вандышев та ін.).

Публікації:

1. Пріснякова Л. М., Разгон О. Спроба моделювання віктимності та віктимогенності у сучасному суспільстві .The 6 th International scientific and practical conference —Results of modern scientific research and development|| (August 22-24, 2021) Barca Academy Publishing, Madrid, Spain. 2021. 517 p(347-352).

2. Пріснякова Л. М., Разгон О. Індивідуально - типологічні особливості прояву віктимогенності особистості. 166 The 4th International scientific and practical conference “Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects” (September 25-27, 2021) MDPC Publishing, Berlin, Germany. 2021. 306 p.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані робітниками МВС та психологами при розробці профілактичних застережних рекомендацій щодо антивіктимізації населення.

Структура роботи : кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку літературних джерел та додатків.

Кваліфікаційно-випускна робота: 157 арк., 12 таблицями та 24 рисунками; вміщує 8 додатків

Ключові слова : віктимологія, віктимність, жертва, провокуюча поведінка, шахрайство, віктимогенні фактори, віктимний потенціал.

ВИСНОВКИ

Здійснене дослідження дало можливість зробити такі основні висновки.

1. Проаналізувавши літературні джерела, що присвячені проблемі гимності, можна зробити висновок, що в нашій країні активно проблемою гимності почали займатися відносно недавно. У різні часи і у різних країнах проблемі присвячували праці різноманітні вчені віктимологи. педагогічних дисциплінах (А.В.Мудрик, Е.В.Руденській), в психології Г.Малкіна-Пих, М.П. Боргових, О.О.Андроннікова, М.А.Одінцова) у идичній та кримінальній психології (П.И. Юнацкевич М.В. Шакурова, М.А. ілагузова, Х. Ремшмидт, Ривман Д.В , Франк Л.В., М. Бариль, А. Зелінський, І. Полубінський, Б. Холист). Дослідивши літературні джерела, що дисвячені проблемі віктимогенності особистості можна зробити висновок, що самому загальному, вузькому розумінні віктимологія це наука про жертву.

2. Конкретизувавши основні підходи до формування індивідуально лшологічних особливостей віктимогенності особистості, нами було виявлено, до існують два типи віктимізації це соціальний, про що йшлося вище, та деноменологічний, тобто вплив на віктимізацію особистісих індивідуальних костей. Цей факт свідчить про те, що формування віктимогенності :собистості відбувається дуально, тобто під взаємним впливом цих двохфакторів.

Найзагальнішу класифікацію типів поведінкии жертв можна представити так:

- негативна, тобто така, що провокує злочин або створює для нього об'єктивно ;прияючу ситуацію;

- позитивна, що виражається у протидії злочинцю, виконанні громадського обов'язку тощо;

- нейтральна — така, що не сприяла вчиненню злочину,але і не запобігала йому.

3. У другому розділі кваліфікаційно-випускної роботи було охарактеризовано та використано шість спеціальних методик адекватних меті дослідження це: методика дослідження схильності до віктимної поведінки ронікової О.О., характерологічний опитувальник Г. Шмішека, тест влення типу агресивності (опитувальник Л. Г. Почебут), рівень об'єктивного контролю (РСК), опитувальник Гарбузова для виявлення мінуючого інстинкту, моделі поведінки у стресових ситуаціях (шкала SACS). Отримані показники, які відображують або спростовують наявність, етимологічного ризику також аналізуються з позиції тендера, віку.

4. Провевши емпіричне дослідження та проаналізувавши отримані дані жна підсумувати, що за першою використаною методикою виявлення лльності до віктимної поведінки було виявлено, що для студентів авоведів найбільш характерною є самопошкоджуюча поведінка, у студентів психологів найбільш вагомі показники були отримані за шкалою залежна ведінка, для жертв характерні наступні типи віктимності як некритична ведінка та поведінка реалізована у віктимності.

Характерологічний опитувальник Г. Шмішека дав нам змогу прослідкувати іллежність між шкалами неврівноваженість тривожність.

У ході аналізу була виявлена тенденція зменшення показників за акцентуацією неврівноваженості та підвищення акцентуації тривожності, ця тенденція була виявлена у в всіх груп учасників дослідження. Так, ми можемо припустити, що аі дві шкали знаходяться у прямій залежності із розвиненням віктимологічного гнзику, оскільки підвищення тривожності є одним із складників поведінки, що провокує злочинця на вчинення злочину.

За результатами тесту виявлення типу агресивності (опитувальник Л. Г. Почебут) ми виявили, що існує різниця у рівнях агресивності між групами учасників дослідження, так, за отриманими показниками, можна визначити різницю в отриманих значеннях між чоловіками та жінками. Результати за методикою показали, що у студентів представників чоловічої статі рівень агресивності вищий ніж у студенток, а у жертв квартирних злочинів навпаки у жінок агресивність вище ніж у чоловіків.

Аналіз методики (РСК) дав змогу виявити, за які області життєвих ситуацій сники дослідження беруть відповідальність на себе. Так виявлено, що у тв квартирних злочинів найбільш вагомими за значеннями є наступні ли: шкала інтернальності в області сімейних стосунків, в області есійних відношень, в області міжособистісних відносин, студентів правознавчого факультету найбільш вагомі: шкала загальної ернальності, шкала інтернальності в області досягнень, шкала інтернальності області невдач, шкала інтернальності у сімейних відносинах, а також шкала ернальності у виробничих відносинах.

У студентів факультету «психологія та туризм» виявлені наступні вагомі 'ласті інтернальності: в області досягнень, в області невдач та в області мейних стосунків.

допомогою опитувальника Гарбузова для виявлення домінуючого інстинкту ?жна виділити сім первинних профілів особи - сім типів домінуючих 'тинктів, а з цим сім природних доленосних орієнтацій, що визначають рмування планів, способів життя, системи цінностей і планів,

Опитувальник дав змогу виявити наступні результати: у жертв злочинів мінує VI - лібертофільний інстинкт .У правознавців - домінує VII - нтофільний інстинкт . У психологів - домінує II - генофільний інстинкт. Методика моделі поведінки у стресових ситуаціях (шкала SACS) показала, що ^ денти правоведи 18-19 років мають таку стратегію поведінки у стресових туаціях як асертивні дії, дівчата правоведи 18-19 років мають стратегію поведінки - пошук соціальної підтримки, обережні дії. У групі

хлопців правovedів 20-22 років домінуючі такі стратегії - асертивні та обережні дії, студенти психологи 20-22 років мають такі стратегії поведінки у стресових літуаціях: асертивні дії, імпульсивні дії. Дівчатам правове дам властиві такі стратегії як: асертивні дії, пошук соціальної підтримки, обережні дії. Дівчата правоведи 20-22 роки: асертивні дії, вступ в соціальний контакт, імпульсивні дії, уникнення. У жертв чоловіків стратегії поведінки у стресових ситуаціях такі: асертивні дії, обережні дії. У жінок жертв - імпульсивні дії, маніпулятивні. Аналіз отриманих даних дав змогу підтвердити припущення про провання зв'язку між віковми і статевими особливостями ггімогенності особистості.